

KUNSTVANDRINGEN

Tre gallerier langs sjøfronten i Trondheim

Diplomoppgave 2020
Idunn Dagestad
Veileder: Frederik Lund
NTNU, Arkitektur

Når man vandrer inn i et kunstgalleri vandrer man inn i en egen liten verden, skapt innenfor galleriets vegger. Galleriene kan representere en pause i en ellers travel by. I denne verdenen er det tid for ro, og rom for refleksjon. Man befinner seg med ett i en annen tilstand, der kunsten står i fokus.

Det finnes i dag stadig nye kunstformer og kunstnere sprenger grenser med nye uttrykk. Samtidig finnes det mange muligheter og potensiale når det gjelder måter å vise kunst på. Et galleri kan tilrettelegge for ulike kunstformer ved arkitektonisk utforming, og samtidig ivareta en fleksibilitet for flere typer uttrykk. Gallerier med ulike grader av åpenhet kan bidra til å bryte ned en terskel mange opplever i møtet med kunstverden, og åpne opp for at flere får ta del i opplevelsen av kunst. De tre galleriene i den foreslåtte kunstvandringen ligger i spennet mellom tradisjonelle innendørs gallerier med billett kjøp, til utendørs parker som er åpne for alle.

Opgaven har forsøkt å se på måter å presentere ulike kunstformer på, i et samspill med arkitektur, natur og kontekst.

Denne nye kunstvandringen kan bidra til byens kulturliv ved å tilrettelegge for større publikumsdeltagelse. Trondheim har over lengre tid hatt behov for nye arealer for å vise kunst. I den pågående transformasjonen av bysenteret, der kjøpesentre flyttes ut av byen, er det viktig å se etter nye måter å skape byliv på. Byen har som mål å bli en europeisk kulturhovedstad innen 2030, og da må det skapes kulturtilbud for å møte disse kravene.

Trondheim har allerede en fin tradisjon med små og store gallerier og kunstmuseer med ulike identiteter. De tre foreslåtte galleriene kan forsterke denne ideen om en vandring og kunstopplevelser i en sammenheng. Denne måten å oppleve kunst på kan dessuten sies å motvirke fenomenet museumsfatigue, da man ikke rekker å gå lei før man går videre til neste galleri. Galleriene bidrar videre til å vitalisere ulike deler av byen og skaper aktivitet i nærområdene. Som turist i ny by er det alltid spennende å vandre fra galleri til galleri og oppleve byen underveis i vandringen.

Byen har i dag områder med mye kunstnerisk aktivitet. Samtidig finnes det områder som har behov for offentlige program som kan skape mer byliv. De tre valgte tomtene danner en linje lang sjøfronten, - et område i stadig utvikling. Sammen kan de ekspandere kultursentrum og revitalisere nye områder utenfor sentrumskjernen i Trondheim.

1 min

5 min

4 min

15 min

BRATTØRKAIA

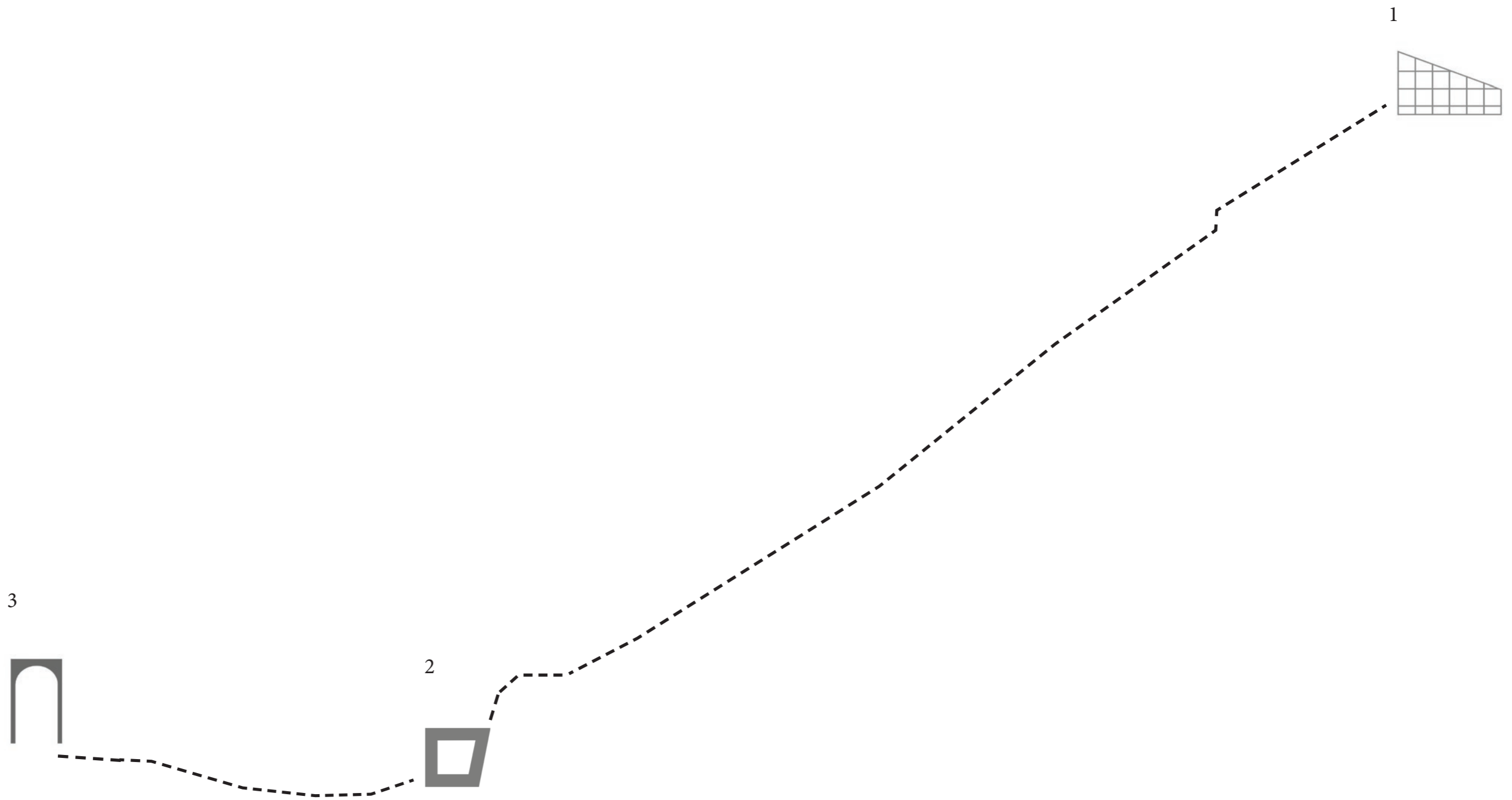
NEDRE ILA

SKANSEN

1. SKULPTURPARKEN

2. KUNSTPAVILJONGEN

3. FOTOGALLERIET

SKULPTURPARKEN

I enden av fasaderekken langs Brattørkaia, ligger en trekantformet tomt vendt mot sjøen. Der ligger skulpturparken, - et skulpturgalleri i tegl, betong og tre. Skulpturparken er en delvis overbygd park, en paviljong, som består av sekvenser av rom med ulik karakter, noen skjermede og noen åpne.

Vandringen gjennom prosjektet skaper rom for ulike opplevelser av kunst. Teglveggene danner bakkepper for de ulike skulpturene. Veggene er forblendet med lange, smale tegl i en dus grå farge som forsterker retningene i prosjektet, og lar skulpturene og vegetasjonen stå i fokus.

Fasaderekken langs Brattøra har lenge vært preget av høye, lukkede fronter mot sjøen med lite gjennomsyn. Ved å bygge lavere og med flere åpninger løses denne rekken gradvis opp i denne endetomten, og siktlinjene mot sjøen fra sentralbanestasjonen, gangbroen og toget, bevares. Tredelingen i fasaden bryter opp og skaper liv i en ellers lang fasaderekke. Videre vil parken tilføre et etterlengtet grøntareal i et kvartal som ellers er mye preget av asfalterte uteområder.

Skulpturparken er et sted hvor mennesker kan ta en pust i bakken på vei fra a til å. Det duse overlyse og de takoverbygde sitteplassene skaper rom for refleksjon og observasjon.

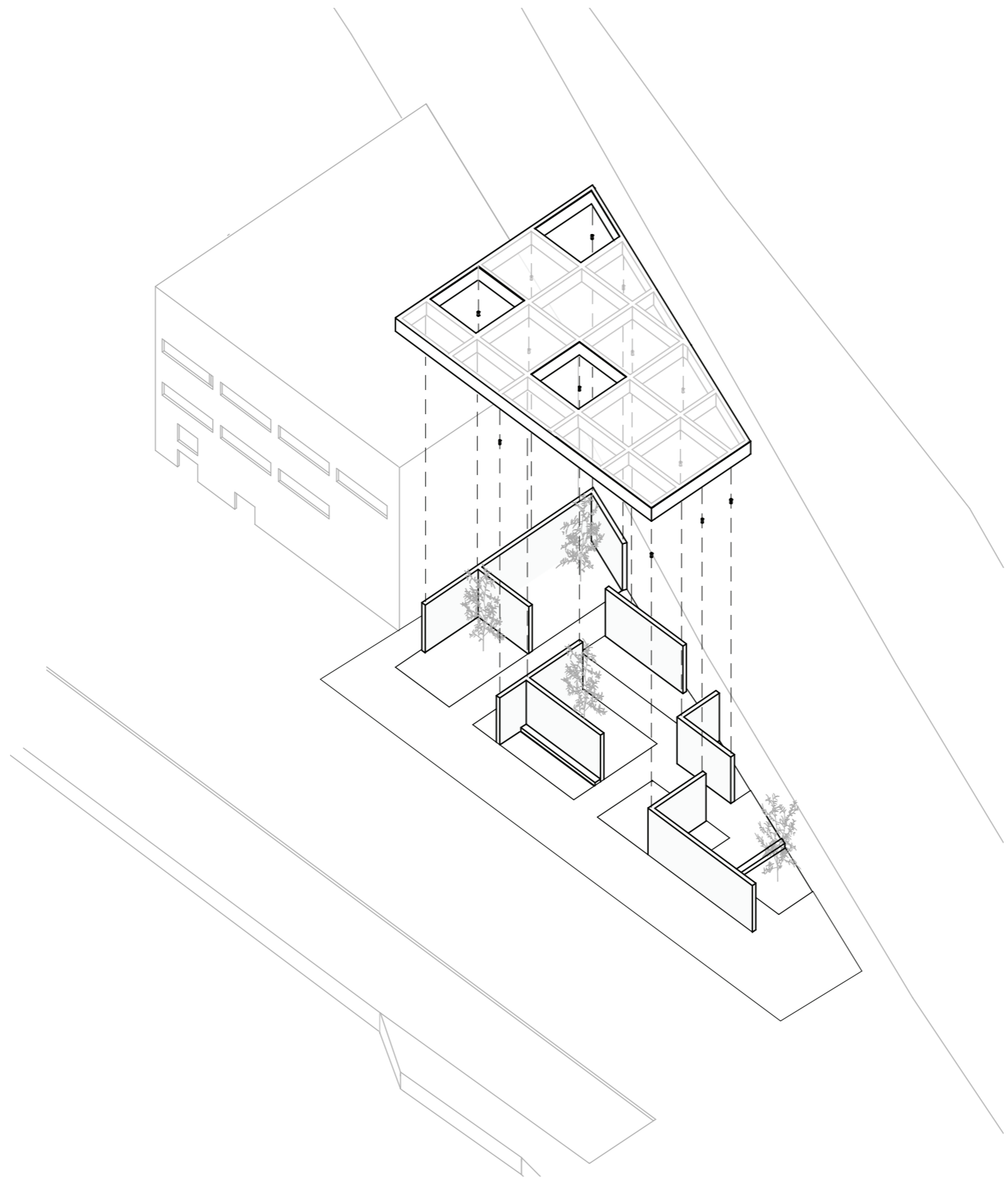

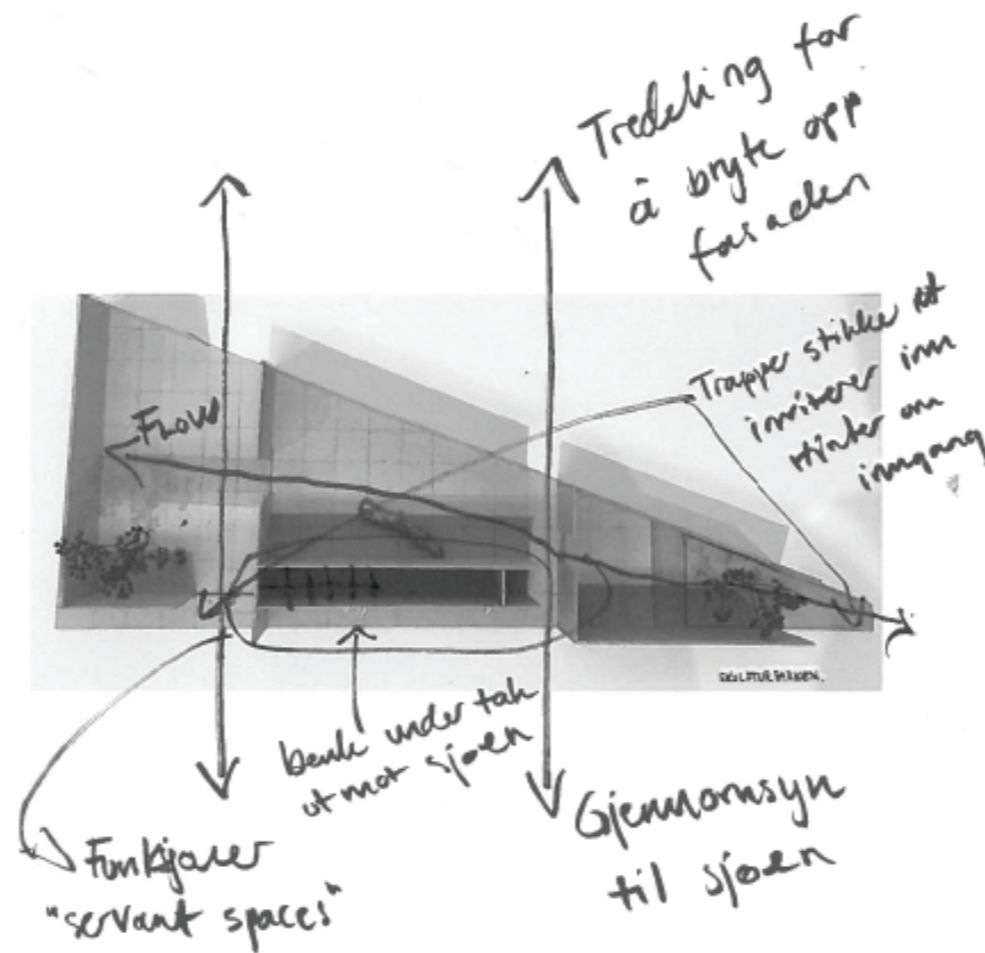

SITUASJONSPLAN 1:2000

TOMTEN MED PROMENADEN TIL VENSTRE

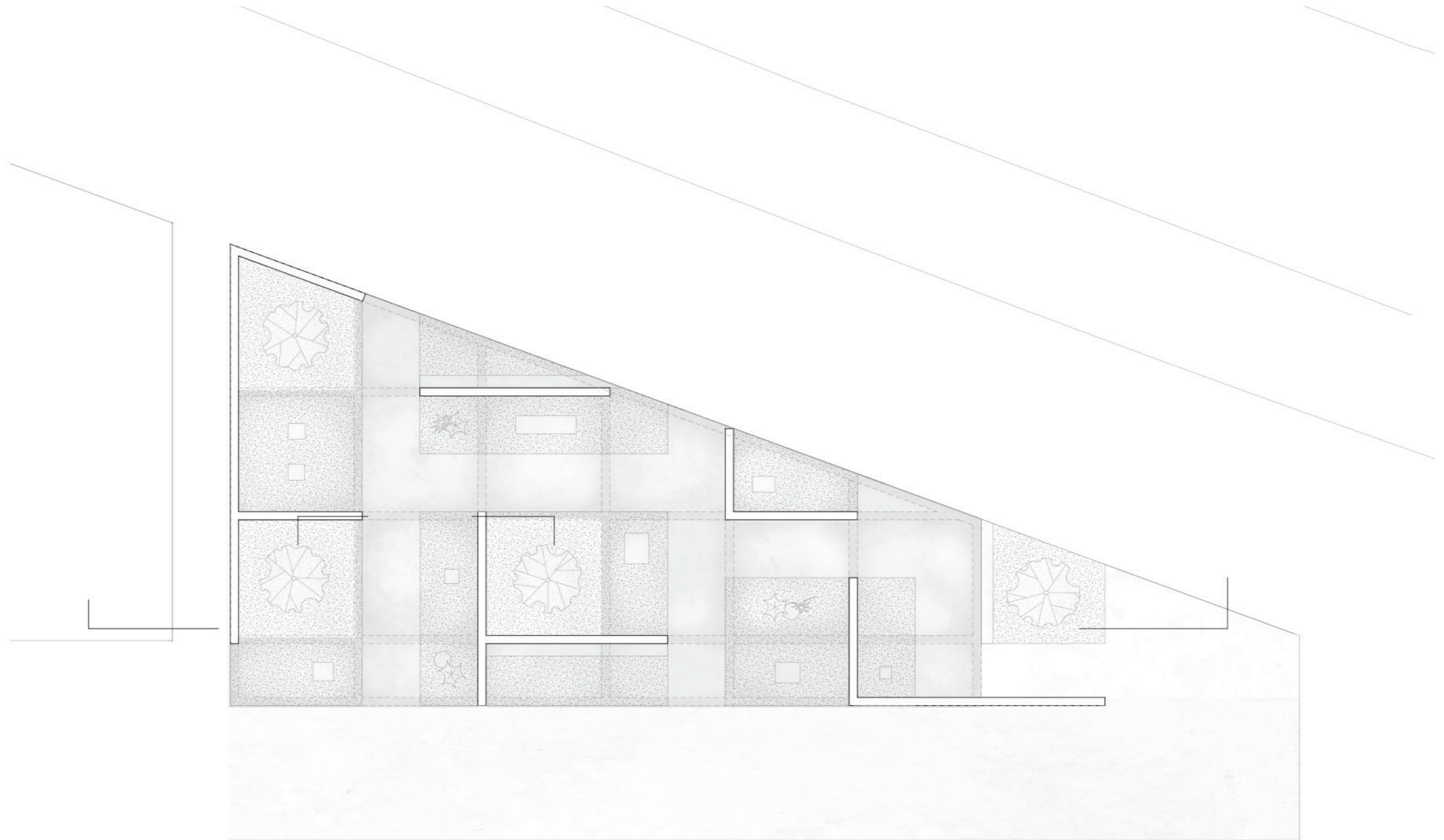

PROSESS

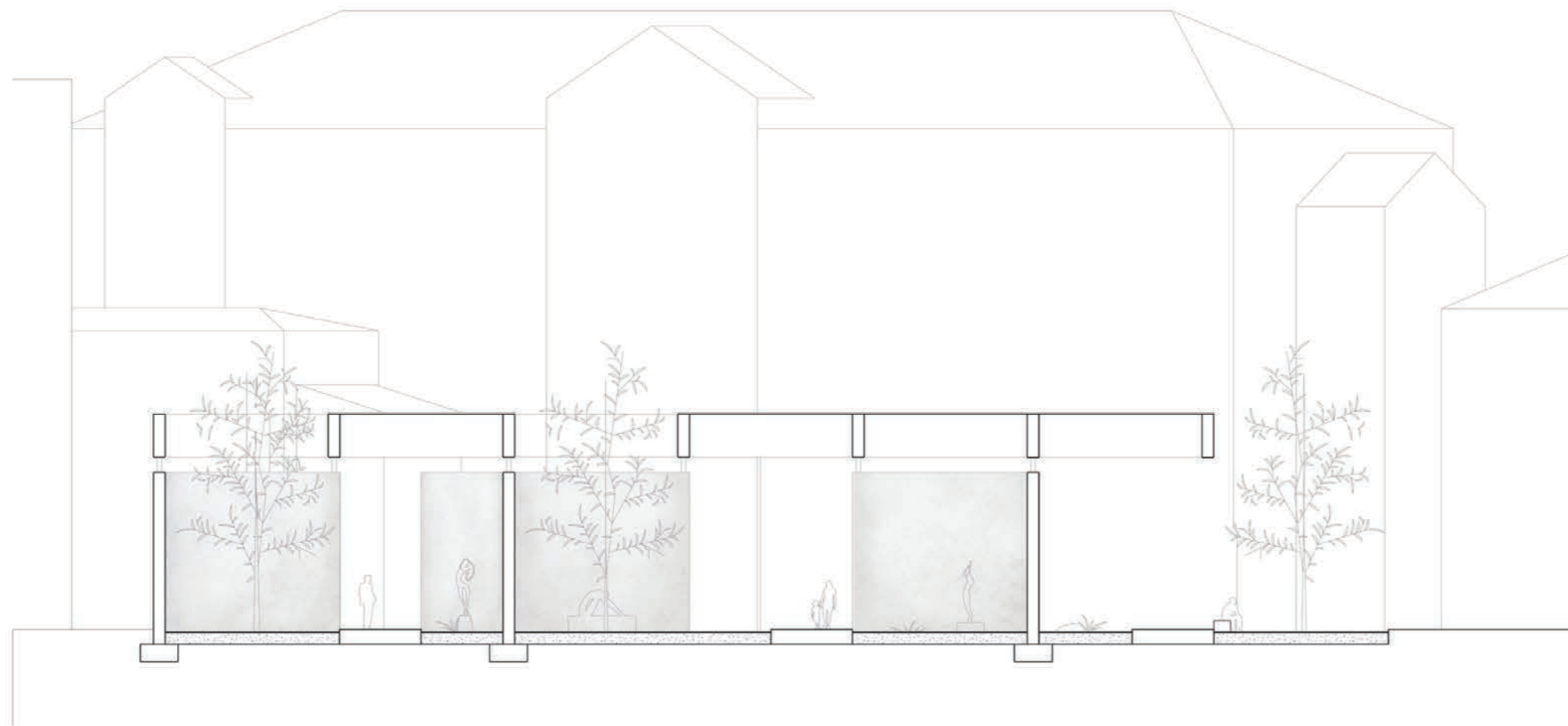
I de tidlige fasene av prosjektet ble det jobbet mye med sikotlinjer og bevegelse på tomten. Et av de viktigste prinsippene i Trondheims opprinnelige byplan var sikotlinjene ut mot fjorden fra hovedgatene. I dag blir sjøfronten stadig bygget igjen, og jeg ønsket derfor å bevare åpninger mot sjøen, samt å bygge lavere for å bevare sikt, og å skape gode solforhold på promenaden. Tomten er en endetomt på en lang fasaderekke, noe som forsterket disse prinsippene, om å bygge lavere og å "løse opp" den stramme rekken.

Tredeling av den ellers lange fasaden, med gjennomsyn ut mot fjorden ble et viktig prinsipp gjennom hele prosessen. Veggene ble mer løsrevet fra fotavtrykket, og danner i stedet baktepper for skulpturene og leder en gjennom prosjektet. De samlende elementene ble dermed dekket, og taket. Det er videre skapt en variasjon av uteområder, - noen helt åpne, noen omsluttet av vegger, og noen under tak. På denne måten inviterer prosjektet inn, med en glidende overgang mellom ute og inne.

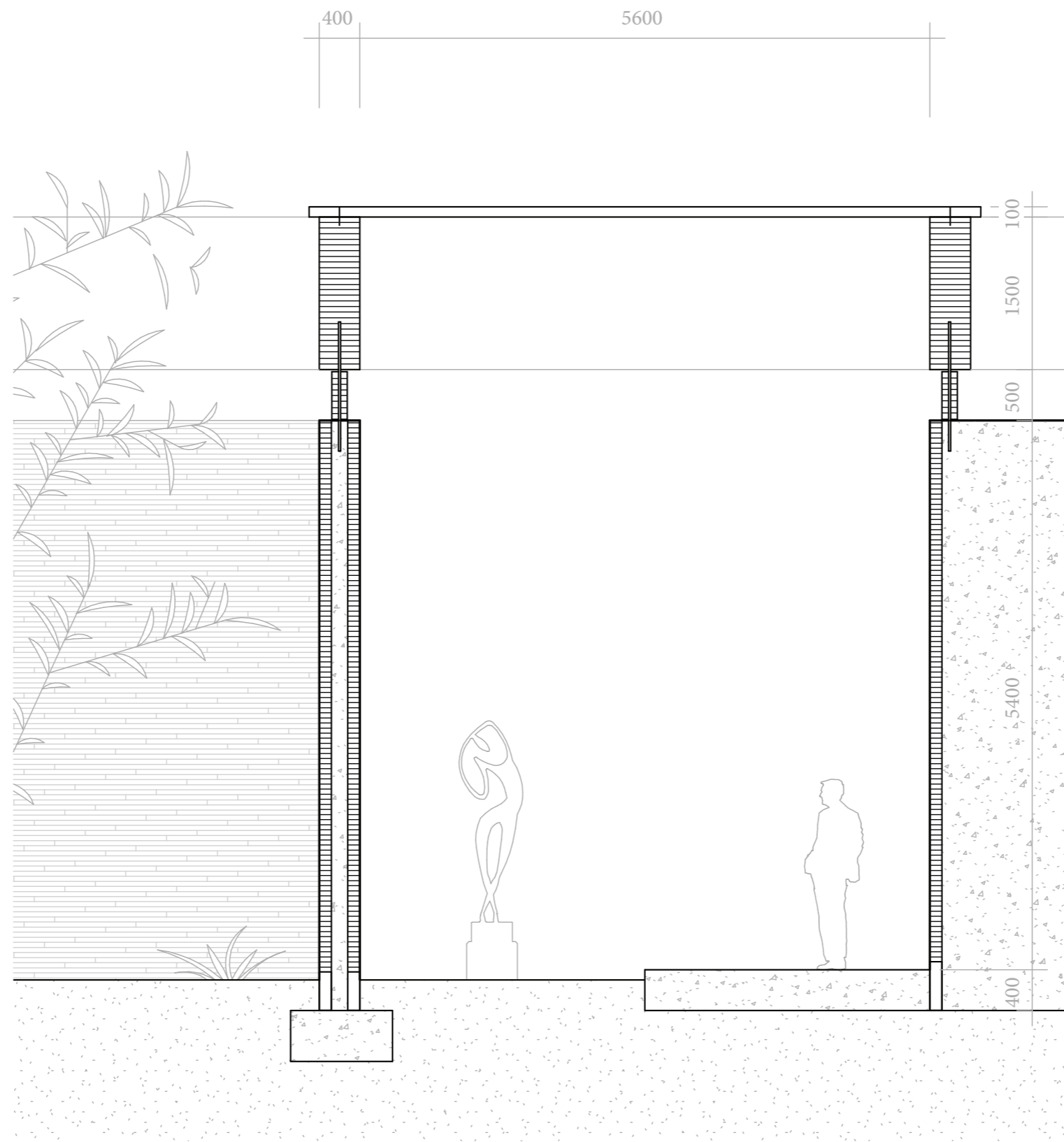

PLAN 1:200

LENGDESNITT 1:200

DETALJSNITT 1:50

KUNSTPAVILJONGEN

Skansen er et område med nær tilknytning til sjøen, ved en av Trondheims største båthavner. Her ligger kunstpaviljongen som tilbyr rom for å stoppe opp og nyte sjøutsikt, kunst og arkitektur i samspill. Dette enkle galleriet åpner opp for at flere skal kunne ta del i opplevelsen av kunst, og tilbyr et uteområde med aktivitet for restauranten Lille Skansen.

Paviljongen er introvert og ekstrovert på samme tid, - den tilbyr sjøutsikt og sitteplasser, og er samtidig et sted for stille kunstopplevelser i beskyttede omgivelser. Åpningene mot atriumet i fasaden vekker nyskjerrigheten til forbipasserende og inviterer inn.

Paviljongen har et hevet dekke i betong, som danner sitteplasser utenfor og inne i paviljongen. De massive teglveggene skaper rom for ulike opplevelser og siktlinjer. De indre veggene hindrer direkte innsyn til kunsten og skaper rom for ro når man går langs utstillingen. Sammen med betongtaket skaper de beskyttelse mot vær og sol slik at kunsten står i fokus. Utstillingsveggene har et beskyttet lag av glass, og er innvendig opplyst slik at utstillingen også kan besøkes på kveldstid.

Åpningen mot sjøen skaper invitasjon ut mot sjøen der man kan sette seg ned og nyte sjøutstikten etter vandringen gjennom paviljongen.

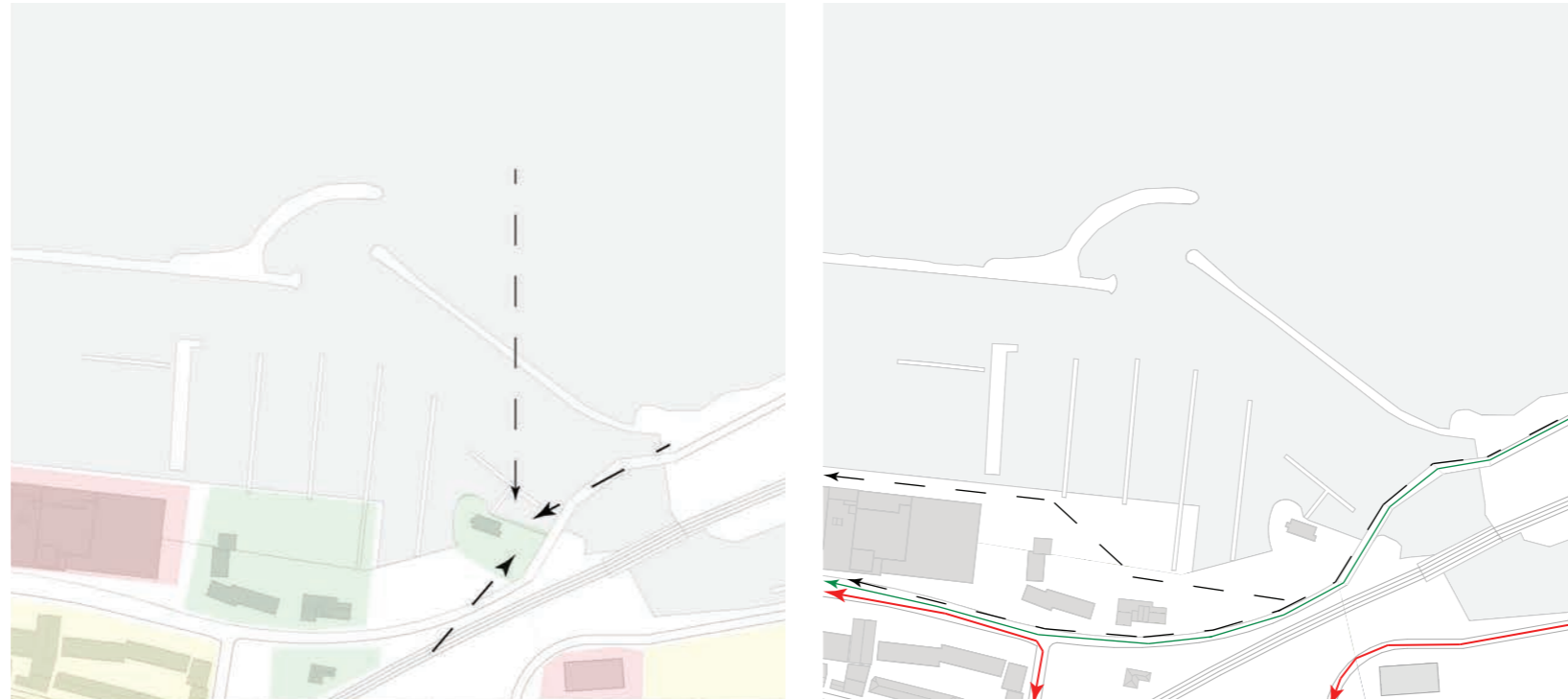

SITUASJONSPLAN 1:2000

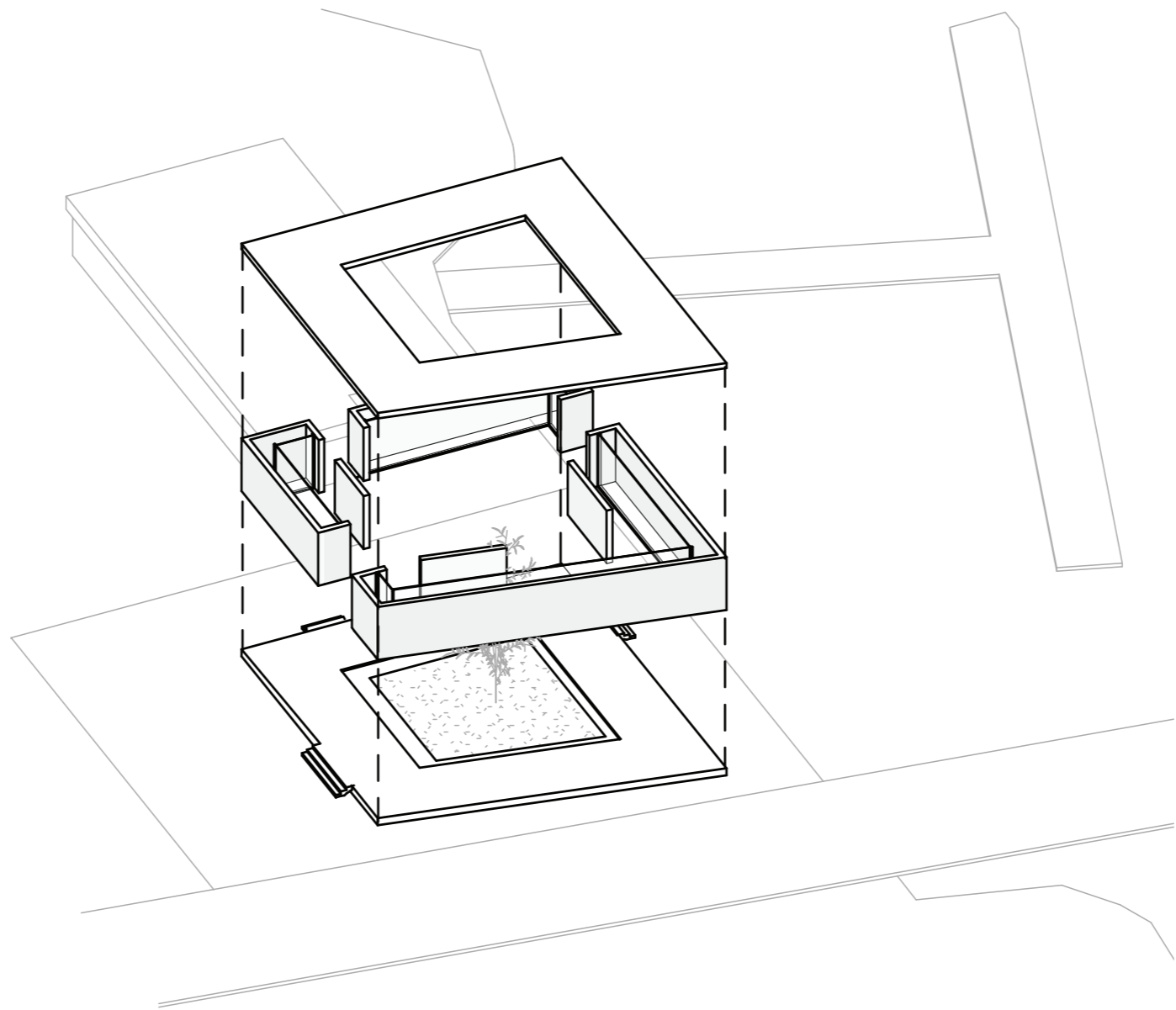
TOMTEN MED SVINGBROEN I BAKKANT

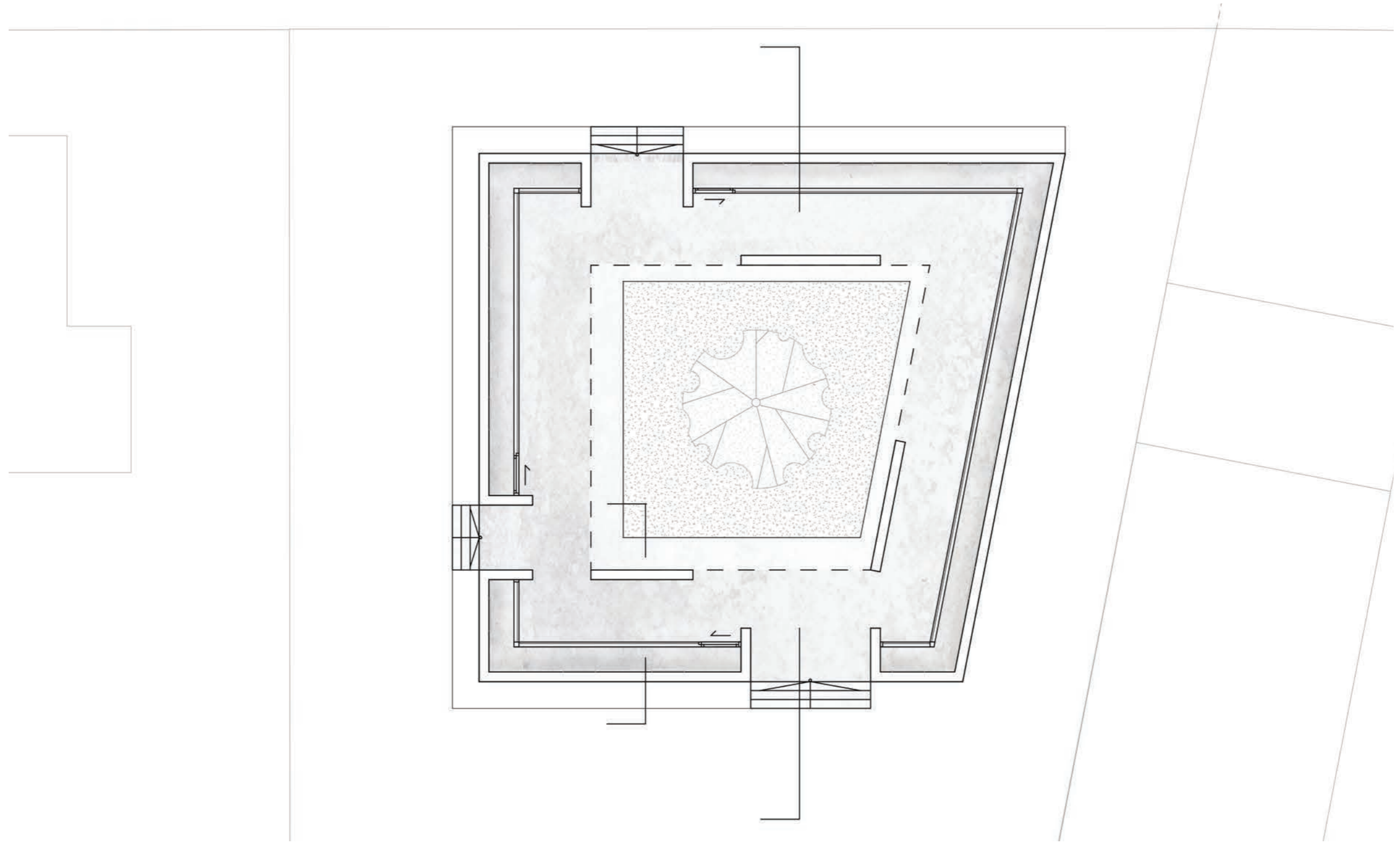

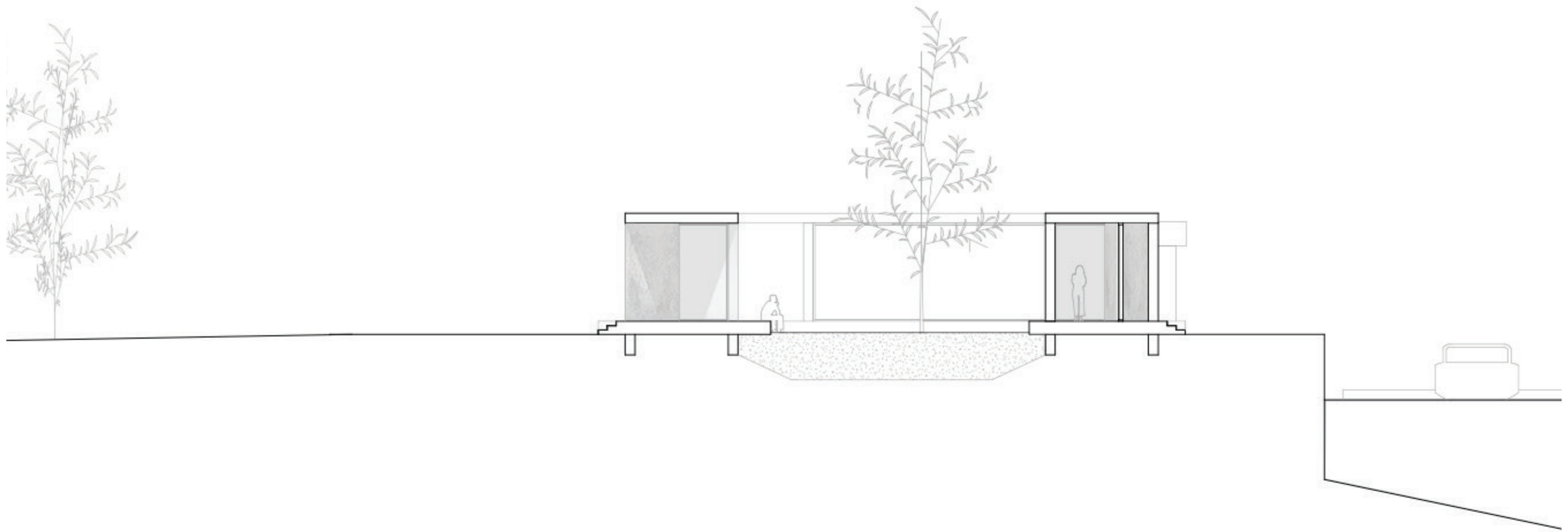
PROSESS

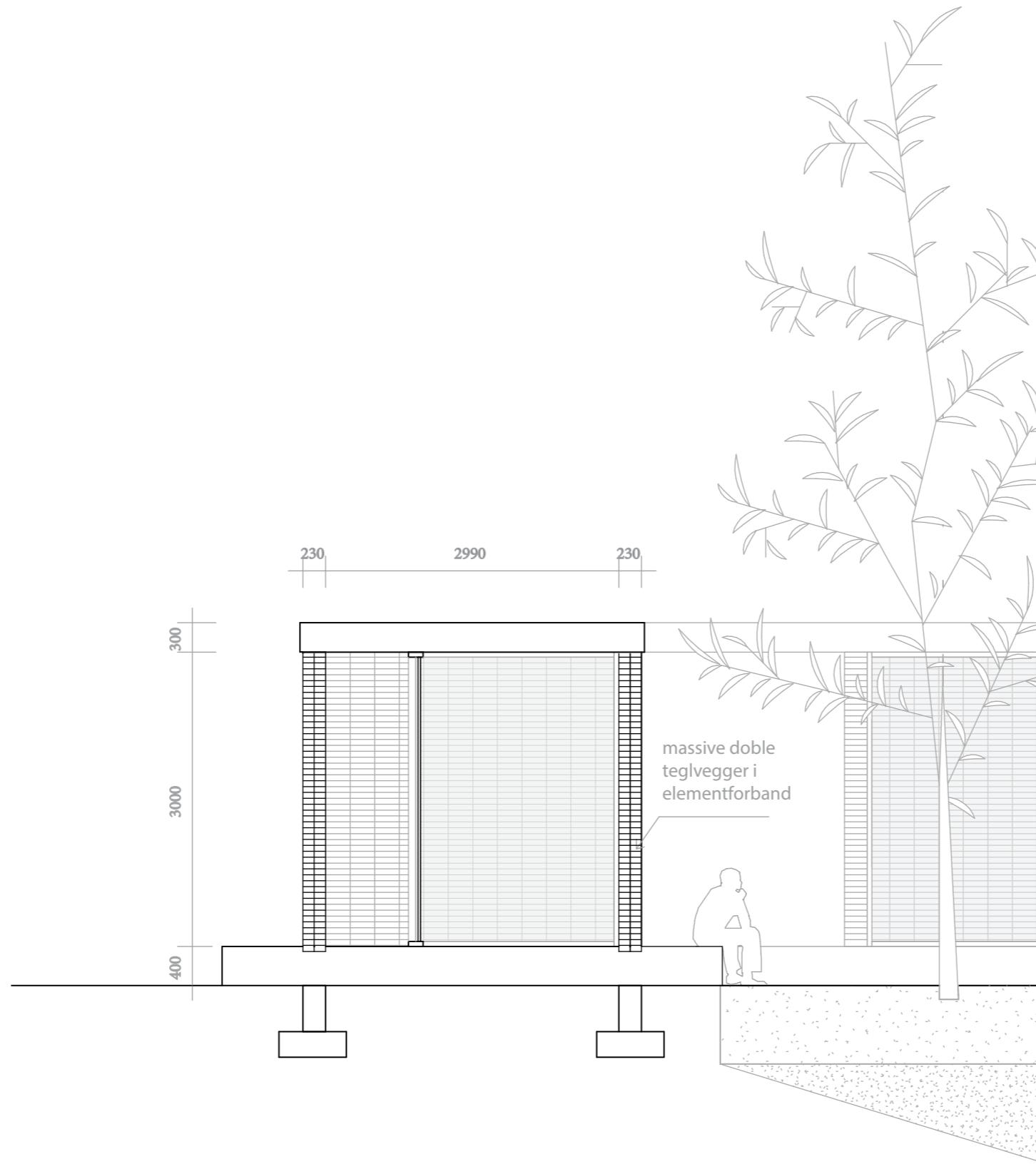
Skansen er et sted folk passerer på vei fra Sentrum til Ila, men, med unntak av Lille Skansen restaurant, er det ikke mange stoppesteder langs denne aksen. Ønsket var derfor fra starten av å forsøke å skape et sted som trigger nysgjerrigheten til forbigående og inviterer inn. Programmet som kunstpaviljong ble utgangspunktet, som et lavterskeltilbud for å oppleve kunst på en ny måte.

Paviljongen bygger lavt, for å ikke overskygge restauranten, samt å bevare innsyn fra gangbroen. Den har ulike grader av åpenhet for å skape hierarki mellom inngangen. Den største av åpningene er mot Sør-vest, slik at paviljongen og restauranten får en felles plass, et område i forkant.

DETALJ SØR-VESTLIG FASADE 1:50

FOTOGALLERIET

Inneklemmt mellom to industribygg i Nedre Ila ligger det 52 meter lange fotogalleriet. Bygget i seg selv stikker seg lite ut, men i det man går inn entrer man en ny verden, vekk fra trafikk og støy, der arkitekturen og kunsten står i fokus.

Bygget følger terrenget og strekker seg ut og nedover mot sjøen. Den visuelle kontakten med havet bevares gjennom hele bygget, med glass i den nordlige endefasaden, slik at man ledes gjennom prosjektet. Denne kontakten med naturen står i kontrast til kvartalet som ellers er preget av lukkede industribygg.

De bærende og avstivende teglbuene danner sekvenser av rom langs den ellers lange og monotone passasjen. Disse sekvensene åpner for ulike fotoutstillinger og rom for skiftende samlinger, der hver sekvens får sin egen identitet, men samtidig samles under samme tak. Takhøyden og det duse overlyset forsterker følelsen av vertikalitet og å bli ledet framover. Langs midten av det langstrakte rommet finnes sitteplasser innenfor hver sekvens som tillater de besøkende å stoppe opp ved de ulike utstillingene og ta en pause for å obeservere og reflektere.

Lengre bak i lokalet ligger en bar med servering og sitteplasser, også lagt i lengderetningen. Under inngangspartiet er det lagt lager og servicefunksjoner. På denne måten kunne følelsen av det store, luftige rommet bevares.

Med sin umiddelbare nærhet til Norsk Fotofagskole er fotogalleriet ment som et sted for skiftende utstillinger av studentene på skolen.

SITUASJONSPLAN 1:2000

TOMTEN OG NABOBYGGET

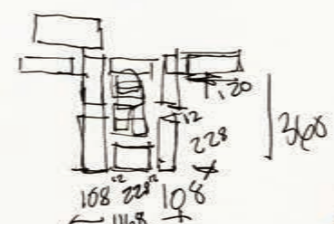
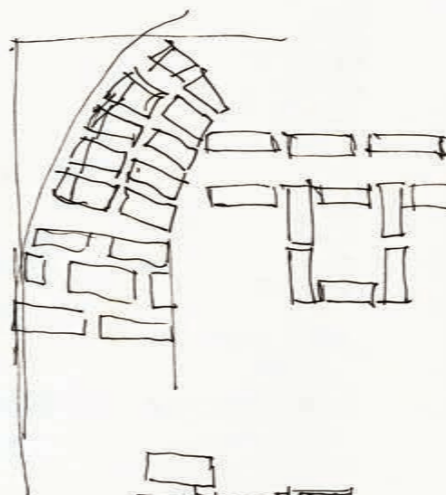
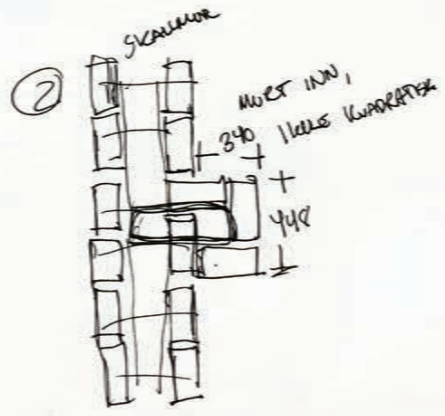
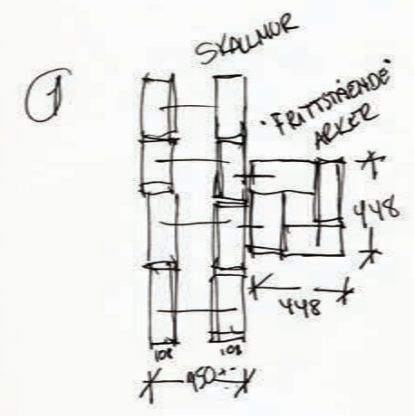
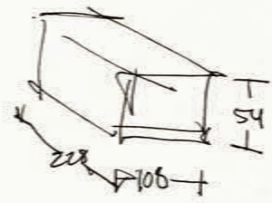
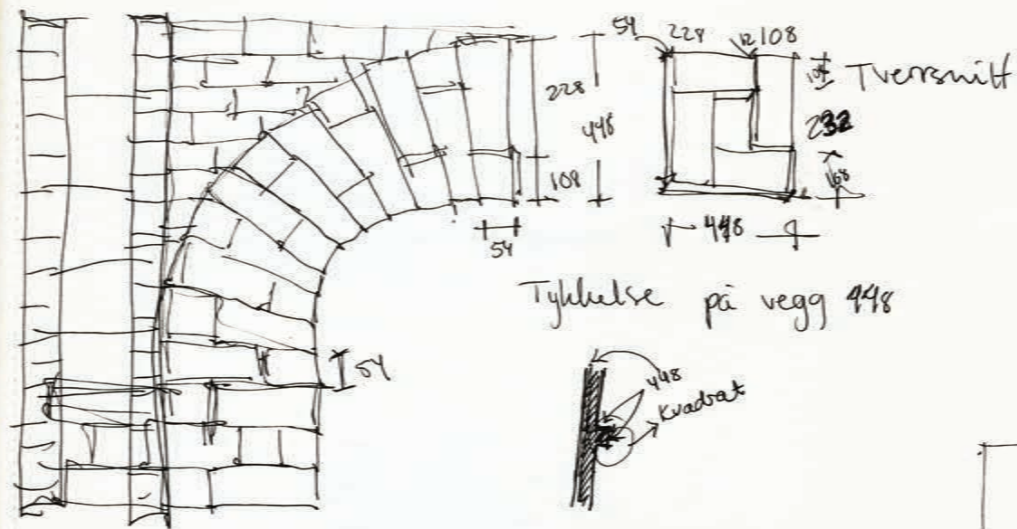
PROSESS

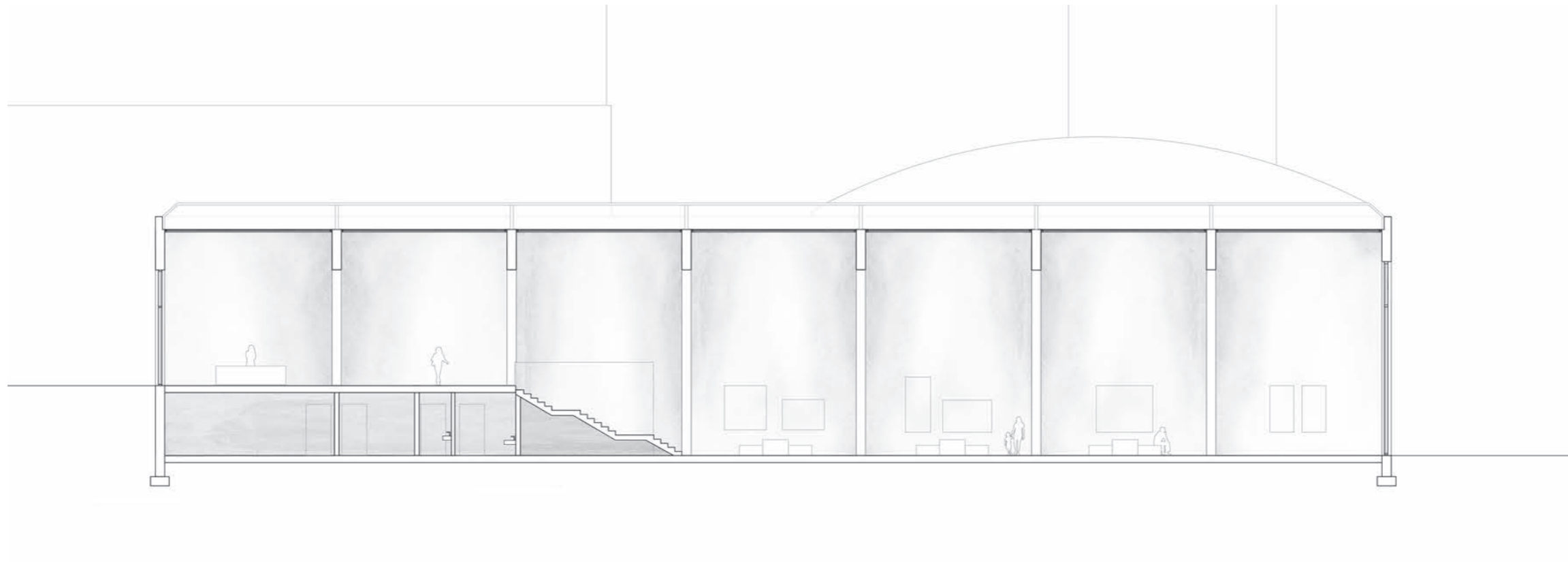
Tomten på dette prosjektet ga tidlig en fin ramme å jobbe innenfor. Den er 10x53 meter
Det var fra tidlig fase et ønske om å bevare gjennomgang ned mot sjøen, ettersom resten av kvartalet er stengt i denne retningen. Sjøutsikten ble også forsøkt bevart inne i galleriet fra starten, slik at man alltid har kontakt med denne utsikten gjennom hele prosjektet.

Helningen på tomten ga et fint utgangspunkt for en sokkel, der alt av funksjoner kunne samles. På denne måten kunne følelsen av det store, åpne rommet bevares. Romfølelsen med den store takhøyden og det langstrakte rommet blir forsterket når man går ned trappen til galleriet.

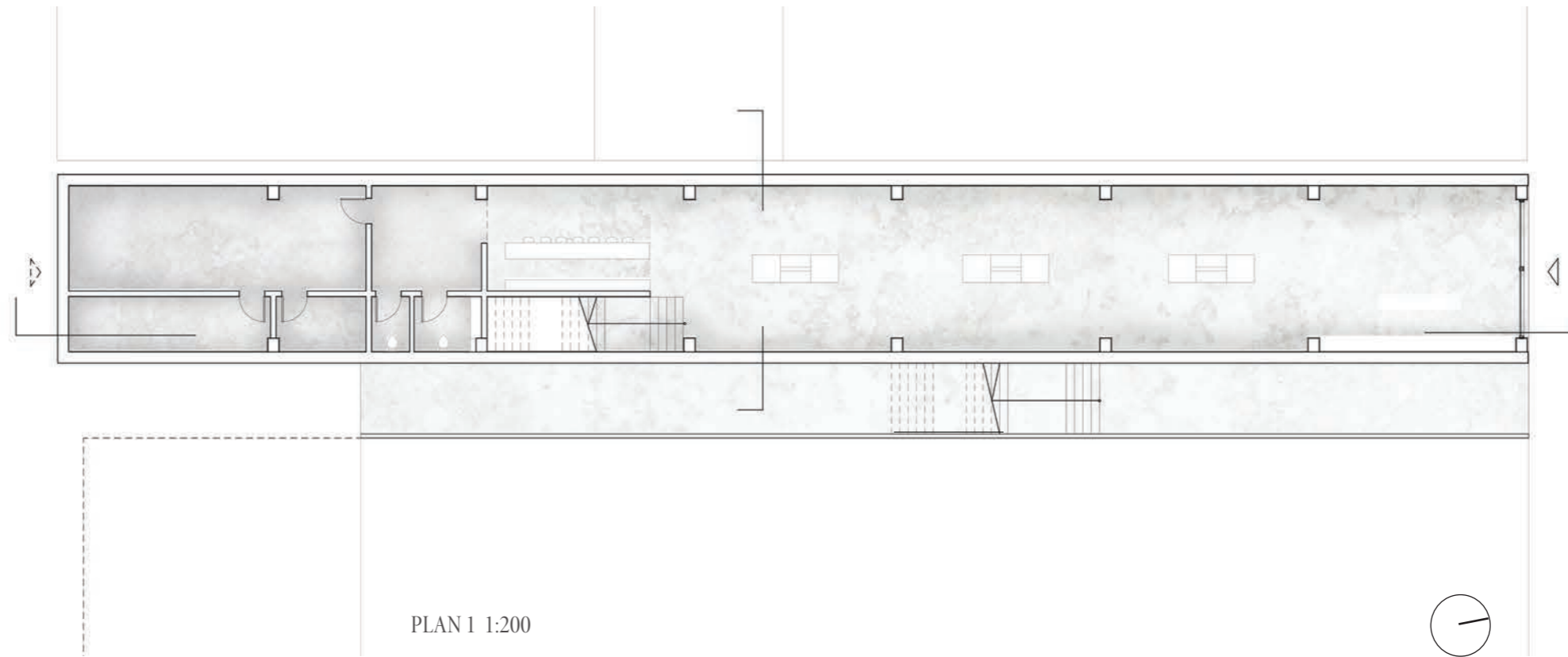
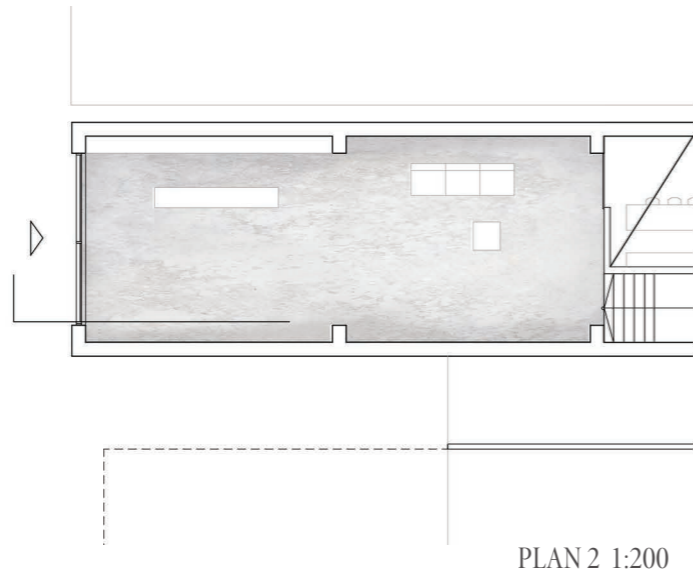
Materialitet og konstruksjon har vært viktige fokusområder gjennom prosessen. Den enkle formen, med de rytmiske sekvensene ga mer rom for fordypning i materialet, med spesielt fokus på bruken av tegl.

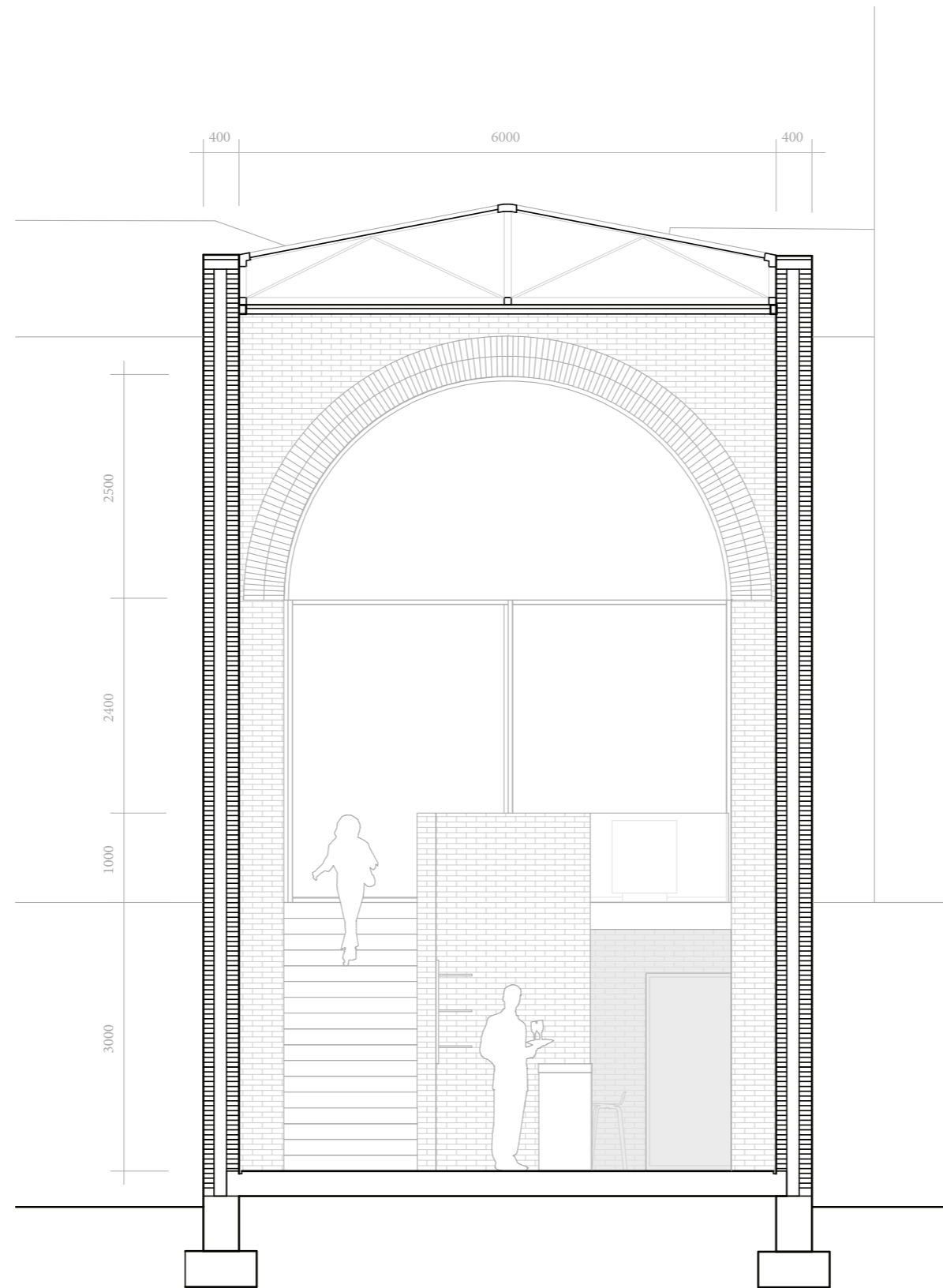
darde format ?

SNITT 1:200

DETALJ-TVERRSNITT 1:75

